

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 13 ตำบล 119 หมู่บ้าน ประกอบด้วย คณะกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง จำนวน 357 คน คณะกรรมการหมู่บ้านโดยการเลือกตั้ง จำนวน 938 คน รวมทั้งสิ้น 1,295 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้จากการนำจำนวนประชากรมาหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้ตารางสำเร็จรูปตามทฤษฎีของ Krejcie and Morgan (สุจิตรา บุญรัตพันธุ์ 2534 : 176 – 177) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษา จำนวน 336 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.2.1 กรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง คือ ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง จำนวน 119 คน

1.2.2 กรรมการโดยการเลือกตั้ง จำนวน 217 คน
ดังตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ตำบล	กรรมการโดยตำแหน่ง		กรรมการโดยการ เลือกตั้ง		รวมกลุ่ม ตัวอย่าง
		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	
1.	สันมหาพน	30	10	85	20	30
2.	แม่แตง	24	8	59	14	22
3.	จีเหล็ก	30	10	81	19	29
4.	แม่หอพระ	27	9	73	17	26
5.	สบเปิง	39	13	102	24	37
6.	บ้านเป้า	21	7	54	12	19
7.	ช่อแล	18	6	50	12	18
8.	กุดช้าง	24	8	58	13	21
9.	เมืองกำย	15	5	40	9	14
10.	ป่าแป๋	39	13	98	23	36
11.	บ้านช้าง	15	5	40	9	14
12.	สันป่ายาง	18	6	50	12	18
13.	อินทจิล	57	19	148	34	53
รวม		357	119	938	217	336

หมายเหตุ : ที่ทำการปกครองอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในศึกษา คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่ม และประเภทของกลุ่มตัวอย่าง (โดยตำแหน่งหรือโดยการเลือกตั้ง)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ การใช้สิทธิในการเลือกตั้ง การชักชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องราวทางการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การร่วมรณรงค์ทางการเมือง การติดต่อกับนักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ทางการเมือง

การกำหนดค่าคะแนนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ข้อที่ 1 - 7 ของตอนที่ 2 เป็นดังนี้

(ก) แบบสอบถามมีลักษณะคำตอบเป็น 5 ตัวเลือก คือ

ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าระดับคะแนน
บ่อยมาก	5
บ่อยครั้ง	4
ปานกลาง	3
น้อยครั้ง	2
น้อยมาก	1

(ข) เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00	บ่อยมาก
3.41 – 4.20	บ่อยครั้ง
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อยครั้ง
1.00 – 1.80	น้อยมาก

การกำหนดค่าคะแนนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ข้อที่ 8 - 18 ของตอนที่ 2
เป็นดังนี้

(ก) แบบสอบถามมีลักษณะคำตอบเป็น 6 ตัวเลือก คือ

ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าระดับคะแนน
บ่อยมาก	5
บ่อยครั้ง	4
ปานกลาง	3
น้อยครั้ง	2
น้อยมาก	1
ไม่เคย	0

(ข) เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00	บ่อยมาก
3.41 – 4.20	บ่อยครั้ง
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อยครั้ง
1.00 – 1.80	น้อยมาก
0.00	ไม่เคย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ
แนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นคำถามแบบปลาย
เปิด ซึ่งมีลักษณะมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) แบบ Likert Scale

การกำหนดค่าคะแนน ของตอนที่ 3 เป็นดังนี้

(ก) แบบสอบถามมีลักษณะคำตอบเป็น 5 ตัวเลือก คือ

ระดับ	ค่าระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

(ข) เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

และคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่และอิสระ

วิธีการสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขและผ่านการตรวจสอบแล้วไปทำการทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.7087
6. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษารั้วนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ดังนี้

- 3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้า เอกสารทางวิชาการ หนังสืองานวิจัย สิ่งพิมพ์ บทความ วารสาร รายงาน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถาม มีการดำเนินการ ดังนี้
 - 3.2.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
 - 3.2.2 การส่งและรับคืนแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง โดยตรง จำนวน 119 คน ได้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่เหลือเป็น

ของคณะกรรมการหมู่บ้านโดยการเลือกตั้ง จำนวน 217 คน ด้วยการฝากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อส่งต่อให้คณะกรรมการหมู่บ้านโดยการเลือกตั้งในหมู่บ้านตามความสะดวกให้ตอบแบบสอบถาม และให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้รวบรวมส่งผู้วิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS for Windows (The Statistical Package for Social Science for Windows) ดังนี้

4.1 ตัวแปรเดียว หมายถึง การวิเคราะห์และอธิบายตัวแปรเพียงตัวแปรเดียว ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรเดียว เป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ เพื่อแสดงคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ตัวแปรคู่ หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคม กับตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรคู่ โดยการทดสอบไคว์สแควร์ (Chi-Square)

4.3 วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา จากแบบสอบถามด้วยการพรรณนา โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีที่กำหนดไว้มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์